

ע"פ 38408/12/17 - דוד ברודי נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

22 מרץ 2018

ע"פ 38408-12-17 ברודי נ' מדינת ישראל

לפני כב' השופטת גילה כנפי-שטייניץ, סגנית נשיא

כב' השופט אריה רומנוב

כב' השופט רם וינוגרד

דוד ברודי

בעניין:

ע"י ב"כ עו"ד דוד הלוי

מטעם הסנגוריה הציבורית

המערער

נ ג ד

מדינת ישראל

ע"י עו"ד אביה גליקסברג-בניטה

פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

המשיבה

פסק דין

1. ערעור על פסק-דין של בית משפט השלום בירושלים (כבוד השופטת הבכירה ש' לארי-בבלי) שהרשיע את המערער, על יסוד הודאתו, בביצוע עבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש, עבירה לפי סעיף 380 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: **חוק העונשין**), וגזר עליו עונש של שני חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה, קנס ופיצוי למתלונן.

הערעור הוגש על ידי המערער בטרם מונה לו סגור לייצוגו. מהודעת הערעור ניתן היה להבין שהיא מוסבת גם על הכרעת הדין, אף שזו ניתנה בעקבות הודאה של המערער במסגרת הסדר טיעון. עם זאת, מנימוקי הערעור ומהטיעונים בדיון עולה שהערעור נסוב אך אודות העונש שנגזר על המערער במסגרת גזר הדין.

2. על פי עובדות כתב האישום שתוקן במסגרת הסדר הטיעון, שהמערער אינו כופר בהן, תקף המערער נהג "אגד" ביום 31.1.16 בשעה 13:30 לערך. על פי דברי המערער, שמצאו ביטוי בכתב האישום, היתה העילה לתקיפה "רעשים של אוטובוסים סמוך לביתו". במועד האירוע עלה המערער לאוטובוס מהדלת האחורית. במהלך הנסיעה ניגש המערער לנהג האוטובוס, קפץ עליו והכה אותו "במכות ובאגרופים". הנהג ניסה להתגונן מפני המכות תוך כדי נהיגתו באוטובוס, ובסופו של דבר בלם את האוטובוס בחוזקה. הנוסעים הרחיקו את המערער מהנהג והזמינו משטרה למקום הארוע. כתוצאה מהתקיפה נגרמו לנהג שריטות באוזן ובלסת, הוא חש כאבים בכל גופו ונטל כדורים נגד חרדה.

3. בדיון הראשון שהתקיים בפני בית המשפט קמא, ביום 14.7.16, הודיע ב"כ המערער שלא עלה בידיו לשכנע את מרשו לפנות לבדיקה פסיכיאטרית. עניינה של בדיקה זו עלה בעקבות גרסת המערער במשטרה, שפורטה בשלבים מאוחרים יותר בפרוטוקול הדיונים, לפיה החליט לתקוף את הנהג בשל העובדה שנהגי אגד לוחצים בכוח על בלמי האוויר בסמוך לביתו, ומרעישים במתכוון. כאמור, גם על פי כתב האישום ההחלטה לתקוף נהג אגד גמלה בלב המערער בשל הרעשים שהשמיעו האוטובוסים החולפים במקום.

בעקבות חילופי דברים בין המערער לבית המשפט, הודיע המערער בדיון הראשון (מיום 14.7.16) שהוא מסכים לפנות לבדיקה אצל הפסיכיאטר המחוזי. לאחר מכן, ולאחר שניתנה לו הזדמנות נוספת להתייצב לבדיקה לפני הפסיכיאטר המחוזי בדיון מיום 17.11.16, שב המערער מהסכמה זו וסירב להתייצב לבדיקה פסיכיאטרית. בדיון שהתקיים ביום 9.2.17 הגיעו הצדדים לכלל הסדר טיעון לפני המערער יודה בכתב האישום המתוקן. על יסוד הודאתו הורשע המערער בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש. ב"כ הצדדים ביקשו בהסכמה להפנותו לממונה על עבודות שירות. המשיבה הודיעה כי אם ימצא המערער מתאים לעבודות שירות היא תעתור לעונש מאסר עונש מאסר בעבודות שירות לתקופה של שלושה חודשים, ואם ימצא שאינו מתאים - תעתור לעונש מאסר בפועל של חודשיים. הוסכם שהמערער יהיה חופשי בטיעונו.

על אף הסכמת הצדדים, ועל אף שבדיון מיום 5.6.17 ביקש המערער דחייה נוספת מאחר שלא זומן לממונה, סירב המערער להתייצב לבדיקה אצל הממונה על עבודות השירות. לפיכך נשמעו הטיעונים לעונש ביום 23.10.17. המשיבה טענה כי מתחם הענישה המתאים לעבירה שביצע המערער הוא ממאסר קצר שיכול שיבוצע בעבודות שירות ועד ל-18 חודשי מאסר. ב"כ המערער טען שבהתחשב בעובדה שמדובר באדם כבן 61 שנים הנעדר עבר פלילי, ומאחר ונסיבות העניין מצביעות ככל הנראה על בעיה נפשית ממנה סובל הנאשם, יש להסתפק במאסר מותנה.

4. בפתח הדיון שנקבע להשמעת גזר הדין (ביום 23.11.17) שב בית המשפט קמא והציע למערער להתייצב לפני הממונה על עבודות השירות. המערער סירב אף זו הפעם. אז ניתן גזר הדין. במסגרת גזר הדין התייחס בית המשפט קמא לשיקולי הענישה, תוך הדגשת חומרת המעשה ונסיבותיו. הוא ציין כי חומרה יתירה נודעת למעשים שכן לבד מהפגיעה במתלונן עצמו נשקפה סכנה גם לנוסעי האוטובוס. בית המשפט קמא ציין כי יתכן אמנם שלמערער בעיה נפשית כלשהי, והדבר יכול היה להקים נסיבה להקלה בעונש בהתאם להוראת סעיף 40(ט6) לחוק העונשין (העוסק במי שקיימת פגיעה ביכולתו להבין את מעשיו). עם זאת, קבע בית המשפט קמא כי מאחר שהמערער לא פנה לבדיקה אצל הפסיכיאטר "לא עומדת בפני בית המשפט חוות דעת פסיכיאטרית מקצועית אשר שופכת אור על מצבו הנפשי של הנאשם". עוד קבע בית המשפט קמא כי מתחם הענישה הראוי הוא בין מאסר קצר שיכול שירוצה בעבודות שירות לבין 12 חודשי מאסר בפועל. בשל גילו המבוגר ועברו הנקי, העובדה כי הודה והתרשמותו של בית המשפט בעניין מצבו הנפשי, קבע בית המשפט קמא כי העונש יהיה ברף התחתון של מתחם הענישה והשית עליו עונש מאסר בפועל לתקופה של חודשיים ועונשים נוספים כמפורט לעיל.

5. לטענת ב"כ המערער היה על בית המשפט קמא להקל בעונשו של המערער על יסוד ההתרשמות לפיה סובל המערער מבעיה נפשית כלשהי. בנימוקי הערעור טען שבית המשפט קמא התעלם לחלוטין מהשיקול שבסעיף 40ט(6) לחוק העונשין. עוד טען כי מתחם הענישה נקבע באופן מחמיר. לשיטתו, שקלולם של כל אלה, ובפרט של מצבו הנפשי של המערער, גילו ועברו הנקי, אמורים להביא להתערבות בגזר הדין ולהמתקת עונשו של המערער.

6. דין הערעור להידחות. מעשיו של המערער חמורים ביותר. הוא תקף את נהג האוטובוס על לא עוול בכפו, ללא כל התגרות או עילה. התקיפה סיכנה את המתלונן ואת נוסעי האוטובוס, ואך בדרך נס לא גרמו מעשיו לנזקים חמורים מאלה שנגרמו למתלונן. בנסיבות אלה אנו סבורים שלא נפלה כל שגגה בקביעת מתחם הענישה.

אשר לטענות בדבר מצבו הנפשי של המערער, אף בעניין זה לא נפל כל פסול בקביעת בית המשפט קמא. בית המשפט קמא התייחס במפורש להוראת סעיף 40ט(6) לחוק העונשין. קביעתו לפיה לא ניתן להעניק משקל רב להוראה זו בהעדר חוות דעת נפשית היא קביעה מבוססת. בית המשפט אינו מצויד בכלים המקצועיים לקבוע מה מצבו הנפשי של העומד לפניו, והאם התמונה המוצגת לפניו היא תמונה אמיתית או כוזבת. להימנעותו של המערער מלפנות לפסיכיאטר המחוזי תוצאה ראייתית, שהתממשה במקרה דנא. על אף זאת בחר בית המשפט קמא להעניק משקל מסוים גם להתרשמותו מהמערער, כשהוא הולך כברת דרך לקראתו. עונש המאסר שנגזר על המערער מצוי ברף התחתון ביותר של מתחם הענישה, ולא מצאנו כל עילה להתערב בו.

התוצאה העונשית בעניינו של המערער אינה אלא פרי סירובו לפנות לפסיכיאטר המחוזי או לממונה על עבודות השירות. יצוין, כי היינו מוכנים לשלוח את המערער לבדיקת הפסיכיאטר המחוזי גם בשלב זה, ואולם ב"כ המערער הודיע בשמו של המערער כי האחרון מסרב לכך. משלא עלתה בקשה, לפני בית המשפט קמא או לפני ערכאה זו, לאכוף עליו את הפנייה לפסיכיאטר המחוזי, ומשלא נטען כי בית המשפט מוסמך להורות על קיום בדיקה חרף התנגדותו של המערער, אין צורך לדון בשאלה אם היה מקום להיעתר לבקשה לו הייתה מוגשת.

7. לנוכח כל האמור לעיל הגענו לכלל מסקנה לפיה דין הערעור להידחות.

8. המערער יתייצב לריצוי עונשו בבית המעצר "ניצן" ביום 15.4.18 בשעה 9:00.

המזכירות תשלח העתק מפסק-הדין לב"כ הצדדים, ותוודא טלפונית קבלתו.

ניתן היום, ו' ניסן תשע"ח, 22 מרץ 2018, בהעדר הצדדים.

רם וינוגרד, שופט

אריה רומנוב,
שופט

גילה כנפי שטייניץ,
שופטת